

3.5 SIVISTYSLAUTAKUNTA

3.5.1 Varhaiskasvatus

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA

Tulosalue: Varhaiskasvatus

Kustannuspaikat: Sonkajärven päiväkodit, Männikön päiväkot, perhepäivähoito, lasten kotihoidontuki

Tilivelvolliset: Sivistyslautakunta, lautakunnan esittelijä, varhaiskasvatuksen vastaava viranhaltija, päiväkodinjohtajat

Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien ja muiden lapsiperheitä tukevien tahojen kanssa. Varhaiskasvatus on lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä ja syrjäytymistä ehkäisevä palvelu. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä ja mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään ja opiskeluun.

Varhaiskasvatusta järjestetään Sonkajärvellä kolmessa kunnallisessa päiväkodissa: Nallemuori, Nallela ja Männikkö sekä kolmessa perhepäivähoitokodissa. Esiopetusta järjestetään Sonkajärven Yhtenäiskoulun esiopetusryhmässä. Samassa ryhmässä tarjotaan myös esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta. Sukevan alueella esiopetusta ja sitä täydentävää varhaiskasvatusta järjestetään Männikön päiväkodissa. Vuorohoitoa järjestetään Nallemuorin ja Männikön päiväkodeissa.

Kunnassamme maksetaan kotihoidon tuen kuntalisää, jonka suuruudesta ja myöntämiskriteereistä päättää sivistyslautakunta.

Sonkajärvellä toimii lapsiperheiden kohtaamispaikka Perheentalo, jossa perheet voivat tavata toisiaan sekä kuntamme lapsiperhetyötä tekeviä henkilöitä. Perheentalon toimintaa toteutetaan järjestöjen ja kunnan yhteistyönä.

290 VARHAISKASVATUS	TP 2025	TA 2026	LTK 2027
Tuloarviot ja määrärahat (1000 euroa)			
Toimintatulot	146	88	85
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
Toimintamenot	-1 887	-2 040	-2 013
Toimintakate (Netto)	-1 741	-1 952	-1 928
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-4	-4	-8
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-210	-351	-22
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 101	-2 395	-2 042

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028 (Taloussuunn.)	TA 2029 (Taloussuunn.)
Kotihoidon tuen saajia, hlö/kk (hlö)	27,5	30	30	30	30
Varhaiskasvatuspaikat (kpl)	113	112	105	105	105
Perhepäivähoitopaikat (kpl)	8	12	8	8	8
0-6-vuotiaat (hlö)	128	120	125	120	120
0-6-v lasten osuus väestöstä (%)	3,6	3,4	3,5	3,5	3,5
Varhaiskasvatuksessa lapsia 0–6-vuotiaista (%)	79	84	77	77	77
Vaka: kustannus/lapsi (€)	17236	17 000	17 000	17 000	17 000

TP=Tilinpäätös TA=Talousarvio

Varhaiskasvatus on lakisääteinen palvelu, jonka järjestämistä ohjaa Varhaiskasvatustaloussuunnitelma ja -asetus sekä valtakunnallinen Varhaiskasvatuksen suunnitelman perusteet ja Sonkajärven kunnan varhaiskasvatustaloussuunnitelma. Kunnan on järjestettävä laissa säädettyä varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.

Varhaiskasvatustaloussuunnitelma- ja asetus määrittelevät varhaiskasvatuksen henkilöstömitoituksen ja yhtä aikaa läsnä olevien lasten maksimimäärän. Lain edellyttämä lapsen tuki on huomioitava ryhmän toiminnassa, henkilöstömitoituksessa ja/tai ryhmän rakenteessa.

Varhaiskasvatuksessa ei ole tiedossa suuria rakenteellisia tai sisällöllisiä muutoksia vuodelle 2027. Varhaiskasvatuksen kysyntää on hyvin vaikeaa ennakoita. Varhaiskasvatuspaikkojen tarpeeseen vaikuttaa ikäluokkien suuruudet sekä varhaiskasvatukseen hakeutuvien määrä ja lasten ikä. Varhaiskasvatuksessa on tarpeen tehdä joustavasti ja nopealla aikataululla ratkaisuja, jotta varhaiskasvatustaloussuunnitelman velvoite varhaiskasvatuspaikan järjestämisen määrärajoista toteutuu.

Asiakasmaksutuottojen arvioidaan alenevan aikaisemmasta varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrän vähenemisen ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakiin tehdyn indeksitarkastuksen vuoksi. Myyntituottojen arvioidaan kasvavan.

Taloussuunnitelmassa vuodelle 2027 henkilöstökulujen osuus on noussut 0,5 %. Vakituisten työntekijöiden palkkauskulujen lisäksi on varauduttu määrärajojen ja äkilliseen tilapäisten työntekijöiden tarpeeseen. Äkillisiä tilapäisiä tarpeita ovat mm. varhaiskasvatuksen kysynnän kasvu, lasten tuen järjestäminen tai vuorohoidon tarpeen muutokset.

Vuoden 2026 talousarvioon verrattuna vuoden 2027 talousarvioon on tehty vähennystä: palvelujen ostot -9 %, aineet, tarvikkeet ja tavarat -11,6 %, avustukset -7,7 %. Muut toimintakulut ovat nousseet 0,9 %.

Perheentalo-toimintaa järjestetään vakiintuneella toimintamallilla Sonkajärven taajamassa. Perheentalon toiminnan järjestämisestä syntyvät materiaali- ja palkkauskulut katetaan kunnan terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tulosalueelta.

Kotihoidontuen kuntalisään on tehty 30 000 euron varaus. Vuoden 2027 kuntalisän myöntämisen kriteereistä päättää sivistyslautakunta.

Varhaiskasvatuksen laatua ylläpidetään säännöllisellä toiminnan suunnittelulla ja arvioinnilla. Tärkeää laadun kehittämisessä on henkilöstön täydennyskoulutuksesta huolehtiminen. Varhaiskasvatuksen painopistealueita vuodelle 2027 ovat:

- Vuorovaikutuksen sensitiivisyys ja ilmaisun tavat
- Lukeminen
- Sonkajärven kunnan varhaiskasvatussuunnitelman jalkauttaminen käytäntöön

3.5.2 Koulutoimi

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA

Tulosalue: Koulutoimi

Kustannuspaikat: Yhtenäiskoulu, luokat 1-6 ja 7-9, Sukevan koulu, Sonkajärven lukio, koulutoimen hallinto, koululaisten iltapäivätoiminta, esiopetus

Tilivelvolliset: Sivistyslautakunta, perusopetuksen rehtori

Sonkajärven kunnan peruskoulut toimivat kahdessa koulukeskuksessa: Sonkajärven koulukeskuksessa ja Sukevan perhepalvelukeskuksessa. Perusopetuksen tehtävänä on taata kaikille kunnassa asuville lapsille tasapuoliset ja suotuisat olosuhteet kasvulle, oppimiselle ja kehitykselle.

Sonkajärven lukiokoulutuksen tarkoituksena on tarjota opiskelijoille monipuoliset jatko-opintovalmiudet kotipaikkakunnan laadukkaassa yleislukiassa, jossa opiskelijoiden hyvinvoinnin tukeminen on keskiössä. Koulujen yhteistyön, kuten yhteisten opettajien, avulla toiminta on taloudellista ja herkästi muutoksiin sopeutuvaa.

300 KOULUTOIMI	TP 2025	TA 2026	LTK 2027
Tuloarviot ja määrärahat (1000 euroa)			
Toimintatulot	211	122	90
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
Toimintamenot	-4 817	-5 295	-5 253
Toimintakate (Netto)	-4 606	-5 172	-5 163
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-10	-14	-22
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-405	-711	-22
Tehtävän kokonaiskustannukset	-5 231	-6 020	-5 297

	TP 2025	TA 2026	TA 2027 (Taloussuunnitelma)	TA 2028 (Taloussuunnitelma)	TA 2029 (Taloussuunnitelma)
300 Koulutoimi					
Esiopetus, Koulukeskus (hlö)	19	20	17	19	14
Esiopetus, Sukevan koulu (hlö)	3	3	3	3	3

Oppilaat, oppilaskohtainen tuki 20.9. (hlö) alk. 1.8.2026		31	30		30	30
Tuntiresurssi, perustunnit (h)	652	652	652		648	648
Perusopetuksen luokkien määrä (kpl)	17	15	15		15	14
Kuljetettavat oppilaat (hlö)	163	168	160		155	150
Oppilaat, Sukevan koulu (hlö)	24	24	25		27	25
Oppilaat, Sonkajärven yhtenäiskoulu lk:t 1-6 (hlö)	155	137	134		124	118
Oppilaat, Sonkajärven yhtenäiskoulu lk:t 7-9 (hlö)	110	107	99		99	85
Opettajia (virassa) (hlö)	34	34	34		33	33
Vakituiset koulunkäynninohjaajat (hlö)	6	6	6		6	6
Toisen asteen opiskelupaikan saaneet kevään yhteishaussa, % ikäluokasta (%)	100	100	100		100	100

Tutkintotavoitteiset opiskelijat, 20.9 (hlö)	46	47	50	52	54
Yhdistelmätutkintoa suorittavat opiskelijat (kpl)	5	6	5	5	5

Sivistystoimen hallinto

Koulutoimen hallinnon tulosalueelle kuuluu sivistyslautakunnan toiminta ja erilaisten hankkeiden hallinnointi. Hankerahoitus kohdentuu toimintaan joko suoraan (esim. koulun kerhotoiminnan kautta) tai välillisesti (esim. lisähenkilöstön palkkaamisen kautta). Hankerahoitusten hakemiseen panostetaan, koska hankkeet ovat sekä taloudellisesti että pedagogisesti tärkeitä perus- ja lukio-opetuksen järjestämisessä.

Hallinnon tulosalueelta myönnetään sivistystoimen harkinnanvaraiset avustukset. Näihin avustuksiin on varattu talousarviossa 30 000 euroa.

Kaikki kunnan koulut ovat yhden rehtorin alaisuudessa. Kevyt hallintorakenne on kustannustehokas ja tuo toiminnallisia ja pedagogisia etuja.

Esiopetus

Esiopetus toteutetaan koulutoimen ja varhaiskasvatuksen yhteistyönä. Esiopetuksen henkilöstö kuuluu varhaiskasvatuksen alaisuuteen, mutta kulut kohdentuvat koulutoimeen. Toiminta noudattaa valtakunnallisia esiopetuksen perusteita.

Perusopetus Sonkajärven yhtenäiskoulussa

Perusopetuksen toiminta on lakisääteistä peruspalvelua, jonka suurimmat kustannuserät muodostuvat henkilöstökuluista, kuljetus- ja ateriapalveluista sekä sisäisistä vuokrista. Koulutoimella ei ole tuloja, lukuun ottamatta avustuksia ja hankerahoitusta, joiden määrää ei voida etukäteen varmuudella arvioida. Ennakoimattomia kuluja ovat lisäksi kotikuntakorvaukset sekä lasten sijoitustilanteista johtuvat kustannukset.

Perusopetuksen ja lukion oppilasmäärät vähenevät merkittävästi suunnitelmakaudella. Luonnollisen poistuman myötä vakinaisen henkilöstön määrää sopeutetaan kaikissa yksiköissä suhteessa oppilasmäärään. Oppilasmäärän väheneminen realisoituu ensisijaisesti vuosiluokilla 1 – 6, ja alakoulu on lukuvuodesta 2026 - 2027 alkaen yksisarjainen. Yleisopetuksen luokkien lisäksi yhtenäiskoulun luokilla 1 - 9 toimii kaksi erityisopetuksen pienryhmää.

Koulunkäynnin perusvalmiuksien vahvistamiseksi resurssia kohdennetaan alkuopetukseen siten, että opetusryhmät ovat pieniä. Vuosiluokat 3 - 6 ovat myös kooltaan kohtuullisia verrattuna valtakunnalliseen tasoon. Vuosiluokilla 7 - 9 on lukuvuonna 2027 - 2028 kolme rinnakkaisluokkaa luokka-asteella 8 ja kaksi rinnakkaisluokkaa luokka-asteilla 7 ja 9.

Perusopetus Sukevan koulussa

Sukevalla järjestetään opetusta vuosiluokilla 1 - 6. Opetus toteutetaan yhdysluokissa 1 - 2 ja 3 - 6. Lisäksi koulussa käy erityisopettaja 1 pv/vk, kaksi resurssiopettajaa yhteensä 2 pv/vk sekä teknisen työn tuntiohjaaja 2 t/vk. Oppilasmäärä on ollut vähenevä ja on ennusteen mukaan noin kaksi vuotta (2028 - 2029) kestävä tilapäisen nousun jälkeen jälleen laskeva.

Lukuvuonna 2027 - 2028 oppilasmäärä on arviolta 25. Talouden tasapainottamisohjelmassa on tarkasteltu Sukevan koulun tilannetta. Jotta kunnan molemmat taajamat säilyvät elinvoimaisina, Sukevan koulun säilyminen on tärkeää. Koulutoimen kustannuksia tulee sopeuttaa siten, että Sukevan koululla on edellytykset säilyä.

Lukio-opetus

Lukio-opetus järjestetään hallinnollisesti kiinteästi perusopetuksen kanssa, mikä tekee siitä kustannustehokkaan toimintamuodon. Jos opiskelijamäärä vähenee, kustannukset opiskelijaa kohden kasvavat. Lukuvuonna 2027 - 2028 opiskelijamäärän odotetaan hieman kasvavan uuden hyvinvointilukion lanseerauksen myötä.

Finest Future -hankkeen kautta lukioon ennen vuotta 2026 hakeneita aasialaisia opiskelijoita on yhteensä yhdeksän, joista ensimmäisten odotetaan suorittavan suomalaisen ylioppilastutkinnon lukuvuonna 2027 - 2028. Lukiossa on kuusi kaksoistutkintoa suorittavaa MAHIS-opiskelijaa.

Opiskelijat voivat suorittaa esim. harvinaisempien kielten opintojaksoja verkko-opintoina Snellmanedun tai Tutorhousen kautta. Sonkajärven lukio tekee yhteistyötä Itä-Suomen yliopiston, erityisesti tekniikan väylän, kanssa. Lukion opiskelijat saavat suorittaa maksutta avoimen yliopiston kurssia Itä-Suomen yliopiston tarjonnasta, ja tekniikan väylän kautta on mahdollista saada suoraan opiskelupaikka Itä-Suomen yliopiston teknillisestä tiedekunnasta.

Lukion kustannuspaikalle on varattu 10 000 euron määräraha hyvinvointilukion toiminnan käynnistämiseen.

Opiskeluhoolto

Opiskeluhoolto on osa koulun lakisääteistä toimintaa. Perusopetuksen ja lukion oppilailla tulee olla mahdollisuus oppilashuollolliseen ohjaukseen ja tukeen lakisääteisessä ajassa. Nuorten psyykkisen tuen tarve on kasvanut entisestään.

Koulukuraattorin, psykiatrisen sairaanhoitajan, kouluterveydenhoitajan, koulupsykologin ja koululääkärin toiminnasta vastaa Pohjois-Savon hyvinvointialue. Oppilashuollon henkilöstön mitoitus on Sonkajärvellä riittävä, lukuunottamatta koululääkärin lakisääteisiä tarkastuksia, jotka eivät ole toteutuneet ajantasaisesti.

Kasvattaja-ohjaajan tehtäväkuvaan on yhdistetty etsivän nuorisotyöntekijän tehtävät. Toimintamuoto on osoittautunut vaikuttavaksi ja vakiintuneeksi. Osa palkkakuluista katetaan etsivän nuorisotyön hankeavustuksella.

Kouluyhteistyöntekijän työnkuva on keskittynyt pitkittyneiden poissaolojen ennaltaehkäisemiseen ja vaikuttavien toimintamallien kehittämiseen poissaoloihin.

puuttumisessa. Opetusvelvollisuuteen sitomattoman henkilöstön tuella on suuri vaikutus syrjäytymisen ja koulupudokkuuden ennaltaehkäisemisessä ja perusopetuksen päättövaiheen opintojen loppuun suorittamisessa sekä osana moniammatillista oppilashuoltoa.

Koulukuljetus

Lainsäädännön mukaan oppilaalla, jonka koulumatkan pituus ylittää laissa määritellyn pituuden, on oikeus ilmaiseen koulukuljetukseen väestörekisterin mukaisesta osoitteesta. Koulukuljetukset järjestetään perusopetuksen työjärjestysten mukaisesti. Kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää kuljetusta toisen asteen opiskelijoille, mutta Sonkajärven lukion opiskelijat voivat käyttää perusopetuksen koulukuljetuksia kulkiessaan Sonkajärven kunnan lukiokoulutukseen. Koulumatkatuen kriteerit täyttävät lukio-opiskelijat saavat koulumatkatukea Kelan kautta.

Kesäkerho

Alakoulun kustannuspaikalle on varattu 10 000 euron määräraha koulun kesäkerhon järjestämiseen 1.–2. luokan oppilaille.

3.5.3 Joukkoliikenne

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA

Tulosalue: Joukkoliikenne

Kustannuspaikat: Joukkoliikenne

Tilivelvolliset: Sivistyslautakunta, joukkoliikenteen yhdyshenkilö

Joukkoliikenteen tulosalueella järjestetään Sonkajärven kunnan alueen joukkoliikennettä ja asiointiliikennettä lähiseuduille. Tavoitteena on mahdollisimman kattava mutta kustannustehokas yhteistyö koulutoimen kuljetusten kanssa.

350 JOUKKOLIIKENNE	TP 2025	TA 2026	LTK 2027
Tuloarviot ja määrärahat (1000 euroa)			
Toimintatulot	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
Toimintamenot	-63	-98	-59
Toimintakate (Netto)	-63	-98	-59
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	0	-15	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-63	-112	-59

Toimivilla liikenneyhteyksillä tuetaan asumista ja työssäkäyntiä. Pali-liikenne ja Sukevan asiointitaksi tukevat muuta joukkoliikennettä. Kuntien välisessä joukkoliikenteessä toimivaltainen viranomainen on Traficom. Kuntien maksuosuus joukkoliikenteessä tulee kasvamaan.

Pali-liikenteen kaksivuotinen sopimuskausi alkoi vuonna 2024, ja kaksi optiovuotta otettiin käyttöön vuonna 2026. Pali-liikenteen käyttöastetta pyritään tehostamaan lisäämällä kuntalaisten tietoisuutta Pali-liikennöintimahdollisuudesta.

Joukkoliikenteen kustannuspaikalle on varattu 8 000 euron määräraha B-ajokorttiavustukseen toisen asteen opiskelijoille.

3.5.4 Vapaa sivistystoimi

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA

Tulosalue: Vapaa sivistystoimi

Kustannuspaikat: Kansalaisopisto, kirjasto, kulttuuritoimi

Tilivelvolliset: Sivistyslautakunta, kansalaisopiston rehtori, kirjastotoimenjohtaja, kulttuurisihteeri

Kansalaisopisto

Kansalaisopiston tavoitteena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta.

Kansalaisopisto tarjoaa mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle, kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi, yhteisöllisyydelle ja osallisuudelle. Opiston tavoitteena on edistää yksilön persoonallisuuden monipuolista kehittymistä ja hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista.

Kirjasto

Yleisiä kirjastoja koskevan lain (29.12.2016/1492) mukaisesti kirjastotoiminnan tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa sekä tarjota mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen. Kirjastotoiminta tukee ja edistää aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus. Sonkajärven kunnankirjasto toimii näiden tavoitteiden edistämiseksi osana Ylä-Savon kirjastoverkko Rutakkoa.

Kulttuuritoimi

Kulttuuritoimi yhdessä aktiivisten kulttuuritoimijoiden ja järjestöjen kanssa edistää ja kehittää kulttuurin harrastusta tarjoamalla tiloja, tukemalla toimintaa ja järjestämällä tapahtumia.

Tuloarviot ja määrärahat

360 VAPAA SIVISTYSTOIMI

TP 2025

TA 2026

LTK 2027

Tuloarviot ja määrärahat (1000 euroa)

Toimintatulot	94	82	80
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0

Toimintamenot	-821	-842	-839
Toimintakate (Netto)	-727	-760	-759
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-104	-112	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-924	-954	-839

4011 KANSALAI SOPISTO	TP 2025	TA 2026	LTK 2027
Tuloarviot ja määrärahat (1000 euroa)			
Toimintatulot	71	62	64
Toimintamenot	-351	-339	-343
Toimintakate (Netto)	-280	-277	-279
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-33	-40	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-384	-379	-343

3610 Kansalaisopisto

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028 (Taloussuunn.)	TA 2029 (Taloussuunn.)
Opiskelijat (hlö)	821	760	780	780	780
Opetustunnit (lkm)	3 623	3 600	3 600	3600	3600
Maksuttomat harrastuskerhot koululaisille, oppitunnit (h)	756	585	660	660	660
Maksuttomat harrastuskerhot	130	125	125	125	125

koululaisille, opiskelijat
(hlö)

Asiakastyytyväisyys ()	4,5	4	4	4	4
Kurssit (kpl)	152	150	150	150	150
Vakituinen henkilökunta (hlö)	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
€/ OPPITUNTI (€)	73	77	78		
€ / OPISKELIJA (€)	341	346	358		

4111 KIRJASTO

TP 2025

TA 2026

LTK 2027

Tuloarviot ja määrärahat (1000 euroa)

Toimintatulot	21	18	13
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
Toimintamenot	-345	-371	-360
Toimintakate (Netto)	-324	-353	-347

Laskennalliset kustannukset

Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-58	-49	0

Tehtävän kokonaiskustannukset

-402 -420 -360

3710 Kirjasto

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028 (Taloussuunn.)	TA 2029 (Taloussuunn.)
Lainaukset (kpl)	62 033	52 000	60 000	60 000	60 000
Käynnit (kpl)	44 796	36 000	40 000	40 000	40 000
Verkkokäynnit (kpl)	8 847	10 000	9 000	9 000	9 000
Tapahtumien ja käyttäjäkoulutusten osallistujamäärä (lkm)	3 177	3 000	2 500	2 500	2 500
Vakituinen henkilökunta (hlö)	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3

€ / ASUKAS (€)	91	99	99
----------------	----	----	----

4211 KULTTUURITOIMI	TP 2025	TA 2026	LTK 2027
----------------------------	----------------	----------------	-----------------

Tuloarviot ja määrärahat (1000 euroa)

Toimintatulot	2	2	4
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
Toimintamenot	-125	-132	-135
Toimintakate (Netto)	-123	-130	-132

Laskennalliset kustannukset

Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-13	-24	0

3800 Kulttuuritoimi

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028 (Taloussuunn.)	TA 2029 (Taloussuunn.)
Kulttuuritapahtumat (kpl)	11	10	10	10	10
Lasten ja nuorten kulttuuritapahtumat (kpl)	5	5	5	5	5
Musiikkiopiston opiskelijamäärä (hlö)	16	22	19	19	19
Museokäynnit (kpl)	6 800	6 000	6 000	6 000	6 000
Näyttelyt (kpl)	16	14	14	14	14
Avustettavien järjestöjen määrä (kpl)	7	5	5	5	5
Avustukset, euroa (€)	8 500	9 000	9 000	9 000	9 000
Vakituinen henkilökunta (hlö)	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
€ / ASUKAS (€)	34	37	38		

Sonkajärven kunnan *Itsenäisesti vahva kunta Ylä-Savossa - strategia 2030:n* mukaisesti vapaa sivistystoimi kuuluu painopisteeseen Hyvinvoinnin Sonkajärvi, jonka teemana on kunnalliset lähipalvelut ja turvallinen asuinympäristö kaikenikäisille kuntalaisille. Tavoitteena on sekä kirjastojen että kansalaisopiston aktiivinen käyttö sekä kulttuuripalveluiden ja -tapahtumien järjestäminen eri ikäryhmille.

Kirjasto, kansalaisopisto ja kulttuuritoimi pyrkivät hakemaan ja hyödyntämään hankerahoitusta monipuolisesti toimintansa kehittämiseksi. Kansalaisopiston kustannuspaikalle sisältyvään Harrastamisen Suomen mallin mukaiseen kerhotoimintaan on saatu Lupa- ja valvontaviraston myöntämä 35 000 euron valtionavustus lukuvuodeksi 2026 - 2027. Avustuksen käyttöaika on 31.7.2027 saakka.

Kulttuuritoimi on saanut Museoviraston myöntämän 4 347 euron muinaisjäännösten hoitoavustuksen Jyrkän Ruukkialueen ulkokylttien uusimiseen. Avustuksen käyttöaika päättyy 31.12.2027.

3.5.5 Nuoriso- ja liikuntatoimi

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA

Tulosalue: Nuoriso- ja liikuntatoimi

Kustannuspaikat: Nuorisotoimi, liikuntatoimi

Tilivelvolliset: Sivistyslautakunta, nuoriso- ja liikuntasihtööri

Nuoriso- ja liikuntatoimen tulosalueet toimivat sivistystoimen alaisuudessa. Niiden toiminnasta vastaa nuoriso- ja liikuntasihtööri, jonka esihenkilönä on yläkoulun ja lukion rehtori/sivistystoimen esihenkilö.

Nuorisotoimen tehtävänä on nuorten omaan ajankäyttöön kohdistuvan aktiivisen kansalaisuuden edistäminen, nuorten kasvun, itsenäistymisen ja terveiden elintapojen tukeminen, sosiaalinen vahvistaminen sekä nuorten kasvu- ja elinolojen parantaminen. Liikuntatoimen tehtävänä on ylläpitää kuntalaisille perusliikuntapalveluja, valvoa liikuntapaikkojen ja alueiden olosuhteita sekä edistää kuntalaisten liikunnallista ja terveellistä elämäntapaa. Liikuntatoimi pyrkii ylläpitämään myös eri seurojen ja järjestöjen välistä yhteistoimintaa.

Etsivän nuorisotyöntekijän palkkauskustannukset katetaan osittain hankkeen kautta, mutta hänenkin tehtävänsä on liitetty nuoriso- ja liikuntatoimen alueeseen.

Tuloarviot ja määrärahat

385 NUORISO- JA LIIKUNTATOIMI

TP 2025

TA 2026

LTK 2027

Tuloarviot ja määrärahat (1000 euroa)

Toimintatulot	63	51	51
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
Toimintamenot	-432	-452	-439
Toimintakate (Netto)	-370	-401	-388

Laskennalliset kustannukset

Poistot ja arvonalentumiset	0	0	-4
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-37	-33	0

Tehtävän kokonaiskustannukset

-470	-485	-443
-------------	-------------	-------------

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028 (Taloussuun.)	TA 2029 (Taloussuun.)
Vakituinen henkilökunta (hlö)	1	1	1	2	2
Liikuntahallin käyttöaste ka/vuosi (%)	50	40	40	40	40
Koulun salin käyttöaste ka/vuosi (%) (%)	37	30	30	30	30
Kyläkeskuksen liikuntasalin käyttöaste ka/vuosi (%)	29	30	30	30	30
Jäähallin käyttöaste ka/vuosi (%)	45	30	30	30	30
Jäähallin käyttäjämäärä/vuosi (hlö)	10432	11000	11 000	11 000	11 000
Nuorisotilan kävijämäärät vuodessa, Sonkajärvi (hlö)	1605	1000	1 000	1 000	1 000

Nuorisotilan kävijämäärät vuodessa, Sukeva (hlö)	458	500	500	500	500
Etsivän nuorisotyön asiakkaat (hlö)	12	18	18	18	18

TP=Tilinpäätös TA=Talousarvio

Nuorisotoimi

Nuorisotyö- ja politiikka kuuluvat kunnan lakisääteisiin tehtäviin. Toteuttaessa nuorisolain tavoitteita ja lähtökohtia kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Kunnan tulee tehtävää hoitaessa olla tarpeen mukaan yhteistyössä muiden nuorille palveluja tuottavien ja nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa. Nuorisojärjestöjen toiminta-avustukset on sisällytetty sivistystoimen talousarvioon järjestöjen harkinnanvaraisten avustusten alle.

Sonkajärven nuorisovaltuusto on nuorten oma vaikuttajaryhmä, jonka kautta nuorilla on mahdollisuus saada äänensä kuuluville.

Vuodelle 2027 varataan määräraha määräaikaisen, osa-aikaisen (70 %) nuoriso- ja vapaa-aikatyöntekijän palkkauskustannuksiin. Työntekijän työkuvaan kuuluu nuoriso- ja liikuntatoimen eri tehtävät.

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa hänet palveluiden ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen itsenäistymistään. Etsivän nuorisotyön kohderyhmää ovat kaikki alle 29-vuotiaat nuoret. Sonkajärvellä etsivän nuorisotyön toimenkuvaan on yhdistetty koulutsempparin tehtävät. Työnkuva jakaantuu 60 % koulutsempparin tehtäviin ja 40 % etsivän nuorisotyöntekijän tehtäviin. Nuoriso- ja liikuntasihteeri toimii Sonkajärvellä kuntavalvojana Valpas oppivelvollisuusrekisterissä. Lisäksi nuoriso- ja liikuntasihteeri toimii Sonkajärven kunnan ehkäisevän päihdetyön koordinaattorina.

Liikuntatoimi

Liikuntalaki - ja asetus ohjaavat kuntia luomaan yleisiä edellytyksiä liikunnalle paikallistasolla järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukemalla kansalaistoimintaa sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Liikuntaseurojen toiminta-avustukset on sisällytetty sivistystoimen talousarvioon järjestöjen harkinnanvaraisten avustusten alle. Liikuntaseurojen avustuksilla turvataan harrastusmaksujen pysymisen vähintään kohtuullisina kaikenikäisille.

Kuntalaisten liikunnallista elämäntapaa sekä hyvinvointia tuetaan edullisten liikuntapaikkamaksujen avulla ja tarjoamalla toisen asteen opiskelijoille, perheille sekä

vammais- ja vanhusjärjestöille maksuttomia vuoroja liikuntahalliin sekä koulun saliin. Vuodelle 2027 varataan määräraha Liikettä yhdessä - hyvinvointia ja osallisuutta Sonkajärvellä -hankkeen hanketyöntekijän palkkauskustannuksiin. Työntekijän työnkuvaan kuuluu kaikenikäisten kuntalaisten liikuttaminen monipuolisesti sekä yhdistysten ja kylien kanssa tehtävä yhteistyö.

Liikuntapaikkojen kehittämisessä liikuntatoimi tekee läheistä yhteistyötä teknisen toimen kanssa tarjoamalla asiantuntija-apua ja tuomalla esille kuntalaisten toiveita.

3.5.6 Sivistyslautakunta yhteensä

	TA 2025	TA 2026	TA 2027
30 Sivistyslautakunta			
TOIMINTATUOTOT (€)	343 250	350 150	306 160
TOIMINTAKULUT (€)	-8 727 260	-9 280 280	-8 574 120
TOIMINTAKATE (€)	-8 384 010	-8 930 130	-8 267 960

TP=Tilinpäätös TA=Talousarvio